

Elling Å, bygværk

Levestedsvurdering for flagermus

Vejdirektoratet

Dato: 14. marts 2025

Indhold

1	Baggrund	2
2	Levestedsvurdering af bygværk samt enkeltstående rød-el	3
2.1	Resultater	3
2.1.1	Bygværk	4
2.1.2	Træ	7
3	Øvrige forhold	11
4	Sammenfatning	14

1 Baggrund

NIRAS A/S har undersøgt bygværket ved Elling Å, beliggende syd for Elling by på Skagensvej, for forekomst af flagermus.

Vejdirektoratet har bedt NIRAS om at vurdere følgende jf. mail d. 7. februar 2025:

- *"Er det eksisterende bygværk et leve-/rastested for flagermus? Beskriv og begrund.*
- *Vil de, i så fald, blive væsentligt påvirket under anlægsarbejdet? Beskriv og begrund."*

På det grundlag har NIRAS undersøgt bygværket samt en enkeltstående rød-el for forekomst af yngle- og rastesteder for flagermus, også kaldet en levestedsvurdering.

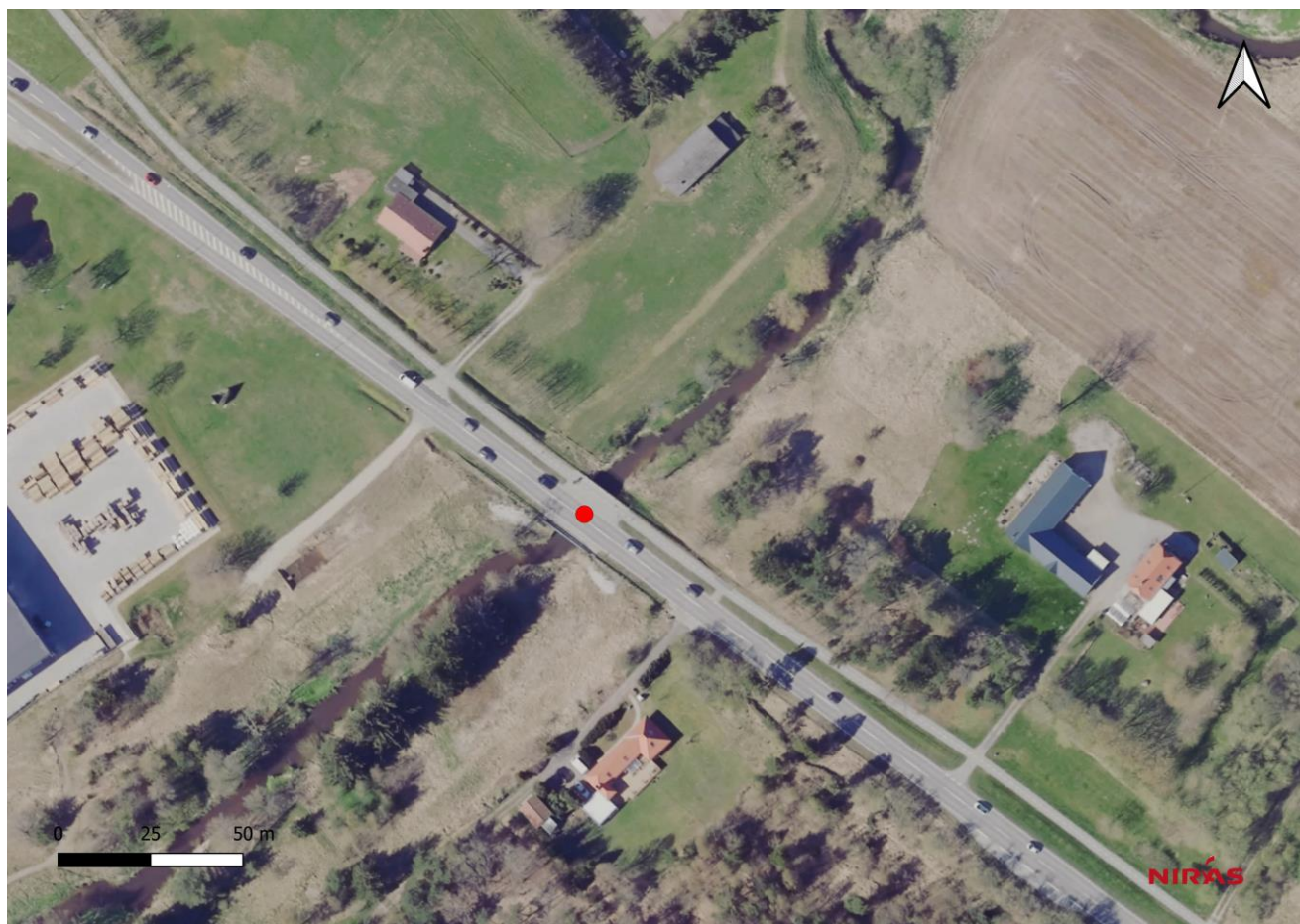
Alle danske arter af flagermus er opført på Habitatdirektivets bilag IV (Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992). Flagermusene er derfor omfattet af direktivets særlige artsbeskyttelse (direktivets artikel 12), som forbyder forsætlig forstyrrelse og drab samt beskadigelse af flagermusenes yngle- og rasteområder. I Danmark omfatter flagermusenes yngle- og rastesteder bl.a. hulheder i træer, forskellige slags bygninger og i sjældnere tilfælde broer.¹

¹ Elmeros, M., Fjederholt, E. T., Møller, J. D., Baagøe, H. J., Bladt, J. & Kjær, C. (2024). Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets Bilag IV. Del 2 – Odder og flagermus. Videnskabelig rapport nr. 603. DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet.

2 Levestedsvurdering af bygværk samt enkeltstående rød-el

Levestedsvurderingen af bygværket blev udført d. 12 marts 2025. På figur 2.1 ses bygværket samt træet (rød-el), som er blevet undersøgt for forekomst af yngle- og rastesteder for flagermus.

Bygværket er blevet inspiceret for hulheder, sprækker eller andre strukturer, der er egnede som opholdssted for flagermus. Ligeledes er bygværkets underside blevet undersøgt for tegn på anvendelse af flagermus. Disse tegn inkluderer ekstrementer, urinpletter, lyde, oliemærker, insektrester, døde flagermus og fravær af spindelvæv i hulrum eller sprækker.



Figur 2.1 Oversigt over bygværket ved Elling Å.

2.1 Resultater

Der blev ikke fundet flagermus eller tegn herpå under bygværket. Ofte vil der være tydelige tegn på flagermus ved længerevarende brug, dette kan være ekskrementer, rester af insektvinger, kradsemærker eller glatte overflader ved de indgange til hulhederne, der benyttes. Umiddelbart nordøst for bygværket blev der registreret et træ med hulheder, som kan udgøre et potentielt yngle- eller rastested for flagermus.



Figur 2.2 Bygværket over Elling Å, Skagensvej.

2.1.1 Bygværk

Bygværket havde ved besigtigelsen ingen hulheder eller sprækker, der ville kunne blive benyttet som raste- og eller ynglested for flagermus. Sprækkerne imellem betonelementerne var fugede, og kun enkelte af disse fuger manglede mørtel, men ikke i en sådan grad, at der ville kunne være plads til flagermus.



Figur 2.3 En enkelt sprække, der manglede lidt mørtel. Der var ikke plads til en finger, og den var ca. 2 cm dyb.



Figur 2.4 Bygværket består af betonelementer på undersiden. Der blev ikke observeret nogen hulheder eller sprækker, der kan benyttes som længerevarende raste- eller ynglested for flagermus.



Figur 2.5 En af to gamle svalereder under bygværket.

2.1.2 Træ

Der blev ved besigtigelsen lagt mærke til, at der på den østlige side af Skagensvej stod en gammel rød-el, der potentielt er indenfor arbejdsområdet for udvidelsen af bygværket. Denne rød-el havde flere strukturer, der potentielt var velegnede som raste- og ynglested for flagermus. Der var blandt andet flere afbrækkede grene med begyndende råd, løftet bark samt et enkelt spættehul i nordvestlig retning ud mod vandløbet.



Figur 2.6 Rød-el på østlige side af Skagensvej med flere flagermusegnede strukturer.



Figur 2.7 Nordvestvendt spættehul i rød-el. Gode indflyvningsforhold samt optimal placering ud til Elling Å.



Figur 2.8 Løftet bark på sydsiden af træet.



Figur 2.9 Rød-el og optillede landmålerstokke der formodes at markere projektområdet.

3 Øvrige forhold

Ved besigtigelsen blev det bemærket, at der under bygværket var en delvis gennemgående sandbanket, der formentlig vil ændre struktur alt efter forholdene. Denne banket bliver benyttet af odder. Der blev ved besigtigelsen fundet tydelige odderspor samt spor efter et mindre mårdyr på banketten. Det anbefales, at der undersøges en mulighed for at opføre en flydebanket eller andet, som odderen kan benytte.



Figur 3.1 Banket på nordlige side af vandløbet.



Figur 3.2 Tydeligt odderspor fra banketten under Elling Å.



Figur 3.3 Viser tydeligt, at banketten ikke er i hele bygværkets længde.

4 Sammenfatning

På baggrund af besigtigelsen d. 12 marts 2025 vurderes det ikke, at der er nogen egnede yngle- eller rasteområder til længerevarende brug for flagermus under bygværket. Bygværket vurderes dog til at kunne fungere som et egnet mellemrastested i sommerhalvåret. Dette betyder, at enkelte flagermus kan benytte sig af bygværket enkelte dage i løbet af sommerhalvåret.

Flagermus vil ikke blive væsentligt påvirket af anlægsarbejdet, da dette planlægges udført i efteråret 2025. Det anbefales, at broen på dagene for anlægsarbejdet undersøges for forekomst af frithængende flagermus.

Hvis rød-ellen skal fældes i forbindelse med anlægsarbejdet, skal der udføres lytninger eller træklatringsinspektion for at afklare strukturernes egnethed som yngle- og rastested for flagermus og afdække en eventuelt forekomst af flagermus i træet. Såfremt der skal laves nogen former for spuns, bør der foretages en vurdering af påvirkningen ved denne type arbejde.

Odder benytter banketten under Elling Å. Det anbefales, at der indtænkes en mere permanent løsning til odder under bygværket for Elling Å i forbindelse med anlægsarbejdet.



Figur 4.1 Eksempel på en skimmelflagermus, der raster under et bygværk i sommerhalvåret. Foto: Rasmus Bisschop-Larsen, NIRAS.